

Improvisointi - ALOITA ALUSTA

JOKAINEN MEISTÄ VOI TUNTEA OLONSA
EPÄMUKAVAKSI ALOITTAESSAAN
IMPROVISOIMISEN,
JOSKUS PIDEMMÄN AIKAA.

Improvisointi - ALOITA ALUSTA

IMPROVISOIMME AINA KUN PUHUMME.

KUN IMPROVISOIMME MUSIIKISSA, PUHUMME
SOITTIMEMME VÄLITYKSELLÄ.

Improvisointi - ALOITA ALUSTA

VALITSE SUOSIKKIMUSIIKKIASI
IMPROVISOIMISEEN.

IMPROVISOINNIN TULISI TUNTUA
PALKITSEVALTA JA HIENOLTA.

Improvisointi - ALOITA ALUSTA

VOI OLLA VAIKEAA IMPROVISOIDA

“TÄYSIN VAPAASTI”.

ASETA TÄLLÖIN TURVALLISET RAAMIT JA
SÄÄNNÖT.

ONKO “VAPAASSA IMPROVISOINNISSA”

MYÖS RAAMIT JA SÄÄNNÖT?

HARJOITUKSIA

Harjoitusten tulisi herättää innostusta keksimiseen, valitsemiseen, muistin harjoittamiseen, tarkkaavuuteen, matkimiseen, solfan käyttöön ja ennen kaikkea, kommunikoimiseen sekä oman itsensä että muiden soittajien/laulajien kanssa.

OSAATKO MATKIA?

Improvisoinnin tärkeimpiä työkaluja on ideoiden nappaaminen toisilta/itseltä ja myös varastoida ne omaan fraasikirjastoon.

- **Yhdellä sävelellä rytmejä.** Toistakaa vuorotellen itse keksimiä rytmejä oppilaan kanssa.
- **Lisää säveliä.** Kun huomaat, että on liikaa säveliä ja/tai fraasit muodostuvat liian vaikeiksi matkia, pysäytä siihen.
- **Kerro, että tätä kykyä voidaan kehittää, ja että jatkossa harjoitellaan aivoja lisää. Jatka harjoitusta joka tunnilla esim. 5 minuuttia. Meistä tulee tosi hyviä!**

OSAATKO “ÄÄNITTÄÄ” OMAA SOITTOASI REAALIAIKAISESTI?

Kun improvisoit yksin, **keskustelet** itse asiassa itsesi kanssa. Jotta improvisoinnistasi tulisi vielä mielenkiintoisempaa, kuuntele mitä äsken soitit ja **jatka tarinaa** siitä.

- Toista keksimäsi rytmi ja/tai melodia.
- Kun huomio kiinnittyy itsensä kuuntelemiseen, tätä on helppo kehittää edelleen.

MUISTA TAUOT!

Improvisoidessa tulee usein paniikinomainen tunne, että pitää soittaa lakkaamatta.

- **Fraasi & samanpituinen tauko**

KEKSI SANARYTMEJÄ!

- Yksin tai ryhmässä: keksi neljä sanaa, jotka rytmitetään sykkeeseen sopivaksi. Lopuksi koetaan muistaa kaikkien sanat ja lausutaan/soitetaan ne yhdessä peräkkäin.
- Helppo: looginen tauko sanojen välissä.
- Vaativampi: sanat lausutaan/soitetaan peräkkäin ilman taukoja.

YHDISTELE PERUSRYTMEJÄ

Voit keksiä jokaiselle perusrytmille sanat, vrt.

Rytmivihannekset (Merja Eskelinen, Tre)

- Kokonuotti, puolinuotti ja neljäsosanuotti
- Neljäsosa- ja kahdeksasosanuotti
- Neljäsosa-, kahdeksasosa- ja kuudestoistaosanuotti

OPETELKAA YHDESSÄ TUNNILLA KORVAKUULOLTA TUTTU LASTENLAULU

Melodian tai rytmin hahmottaminen voi olla vaikeaa. Tarvitaan keinoja jotta saataisiin melodiasta jokin järjestys, muoto.

Voit antaa asteikon sävelille numerot **1-7** tai käyttää **solmisaatiota**.

Kirjoita ylös numerot (solmisaatiotavut) sekä asteikon sävelet paperille, ja **katso** niitä kun haet melodian kulkua soittimellasi.

Kirjoita ylös kukin fraasi numeroilla tai solmisaatiotavuilla, tai nuoteille.

“TESTAA” ASTEIKON KAIKKIA SÄVELIÄ

- Soita esim C-duurikolmisointu, ja anna sen soida kaikkien asteikon sävelten kanssa erikseen. Testaa oppilaasi kanssa, miltä eri sävelet C-duuriasteikossa kuulostavat.
- Soitusävelet lepäävät, ja muut kuin soitusävelet aiheuttavat jonkinlaisen jännitteen, miten suuri jännite on? Mihin korvasi haluaisi purkaa sävelen, alas- vai ylöspäin?
- Kerro oppilaallesi miten helposti voidaan purkaa sävelen jännite VALITSEMALLA VIEREINEN SÄVEL. Tätä kannattaa harjoitella myös laulaen. TÄMÄ ON YKSINKERTAINEN KEINO VÄLTÄÄ PANIIKKIA JA EPÄONNISTUMISEN TUNNETTA.

IMPROVISOI YHDELLÄ AIHEELLA KERRALLA – SÄÄNNÖT OVAT TÄRKEITÄ

1. Käytä vain yhtä säveltä/rytmiä (vain näitä kahta jne.)
2. Soita asteikon säveliä, aluksi vain asteikkokulkua. Päätä itse milloin vaihdat suuntaa.

TÄMÄ VOI OLLA EPÄVARMALLE OPPILAALLE PELASTUS,
ASTEIKKOKULKU KUULOSTAA HETI MELODISELTA.

ISOMPI HYPPY SAATTAÄ ALUKSI HÄMMENTÄÄ
SOITTAJAA ITSEÄÄN, JOLLOIN SEN JÄLKEEN EI OSAA
ENÄÄ JATKAA.

3. Soita pentatonisella asteikolla.
4. Käytä vain kolmisoinnun säveliä.
5. Luo omia turvallisia raameja.

OPETA YMMÄRTÄMÄÄN HARMONIAA

- Soita sävellyksen bassolinja
- Soita kolmisoinnut, myös arpeggioina, myös käännökset
- Poimi kahden sävelen muodostamat **terssi-intervallit** soinnusta, harjoitelkaa terssi-intervallien löytämistä myös melodiasta
- Säestäkää toisianne, joko pianolla tai omalla soittimella (esim. bassokulku)
- Analysoi melodiaa, löydät helposti helpon kappaleen sointusävelet melodiasta

POIMI SOITTIMELLASI HYVIÄ FRAASEJA MELODIOISTA JA/TAI SOOLOISTA

Transkribointi (poimi fraasi ja kirjoita se nuoteille
mahdollisuuksien mukaan)

Lainaa hyviä fraaseja, jotka kuulet äänitteeltä tai jonkun muun soittamana. **Harjoittele fraasia** ja kokeile sitä myös eri sävellajeista. Pikku hiljaa se tulee osaksi sinun fraasipankkia, ja huomaat soittavasi jotain sen kaltaista improvoidessasi.

OPI ITSELTÄSI

Äänitä omaa improvisointia, ja kirjoita fraaseja ylös nuoteille mahdollisuuksien mukaan.

Tätä voi tehdä yhdessä oppilaan kanssa tunnilla, vaikkapa ihan pari pientä fraasia per tunti.

ONNEA MATKAAN!

